



DATOS IDENTIFICATIVOS

Obradoiro de creatividade artística

Materia	Obradoiro de creatividade artística			
Código	O05G110V01906			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martín Gulias, Néstor			
Profesorado	Martín Gulias, Néstor			
Correo-e	martingulias@uvigo.es			
Web	http://estudio-de-creatividad.blogspot.com.es/			
Descrición xeral	A importancia da creatividade artística no contexto da educación, da arte, da cultura e da sociedade contemporáneas resulta indiscutible por canto a transformación e a diversidade dos patróns culturais están estreitamente vinculados co potencial da imaxinación construtora e da carga emotiva da obra de arte, co desenvolvemento dun pensamento orixinal e innovador e cunha forma de actuar diverxente que orienta e promove o desenvolvemento de obras artísticas novas e orixinais. Co taller da creatividade o alumno estuda os patróns estéticos subxacentes na contorna servíndose da investigación na plástica e promovendo desta forma unha educación máis integral, unha concepción máis aberta e diverxente, un novo modelo idealista que xera descubrimentos co estudo das distintas técnicas artísticas e crea desta forma novas obras baixo unha concepción didáctica na que se potencia a sensibilidade respecto á contorna artística-plástico e a formación estética.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.

C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar as diferentes estruturas organizativas do deporte				
Identificar as diferentes estruturas organizativas do deporte				
Desenvolver a capacidade para coñecer os procesos da creación e da produción artística.	A1	B1	C2	D1
Capacitar aos alumnos no coñecemento dos modos de investigación nas artes.	A2	B7	C4	D2
Capacidade para aplicar os coñecementos técnicos e os procedementos para o desenvolvemento da práctica artística.	A3		C5	D5
	A4		C7	D7
	A5		C9	D8
			C10	D9
			C11	D13
			C25	D15
			C55	D16
			C57	D17
			C62	D21

Capacidade para a organización dun sistema creativo innovador.	A1	B2	C41	D1
Capacidade para a presentación e exposición de proxectos artísticos.	A2	B7	C57	D2
	A3		C59	D7
	A5		C60	D13
			C62	D15
			C63	D20
			C65	
			C66	
Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado sobre unha cuestión artística.	A1	B7	C23	D1
	A3		C41	D7
Capacidade para buscar, analizar e incorporar recursos desde outros ámbitos e aplicalo logo aos ámbitos artísticos e da creatividade.	A4		C57	D8
	A5		C58	D9
			C61	D16
				D17
Capacidade para elaborar un anteproxecto que se poida concretar logo nun proxecto na aula.	A1	B11	C12	D1
Capacidade para contextualizar o traballo realizado, dando a razón do fundamento dos principios do mesmo.	A2		C34	D5
	A3		C53	D7
	A4		C57	D8
	A5		C59	D9
			C62	D13
			C63	D17
				D21
Capacidade para documentar o traballo realizado, saber investigar nas fontes e saber aplicalo ao traballo de propia creación.	A1	B1	C1	D1
	A2	B7	C29	D7
Capacidade para a análise e a avaliación de proxectos, así como saber extrapolalo a ámbitos das artes.	A3	B11	C34	D8
	A4		C41	D11
			C55	D12
			C56	D13
			C62	D15
			C64	D17
				D19
				D21

Contidos

Tema

A creatividade e a análise das formas	A investigación e a creatividade dirixida a repertorios artísticos e orientadas á educación infantil. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística. Metodoloxías para xerar obras creativas, orixinais e estéticas. Incorporación didáctica das tecnoloxías da información e da comunicación e de todos os novos métodos informáticos aplicables no aula a este nivel. A creatividade como mellora da intelixencia persoal e de progreso da sociedade: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte. A imaxinación nas estruturas tridimensionais e nos traballos de volume creativo. Xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. A investigación e a creatividade dirixida. A incorporación do xogo na creatividade.
Modelos de investigación e de creatividade	Procedemento para o desenvolvemento de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas e conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. Ensinar a utilizar a creatividade como mellora da intelixencia persoal e de progreso da sociedade: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte. Modelos de investigación e de creatividade. Elaboración artística e didáctica para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación construtiva. Técnicas para xerar e avaliar ideas. Interpretación didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico práctico e coñecemento da técnica. Modos de potenciar o pensamento diverxente e creativo. Estudos creativos do debuxo e cor dende a didáctica. Psicoloxía da creatividade e factores relacionados: o humor, a felicidade, a depresión, o medo, trastornos, etc. Creatividade artística versus científica. ideas e teorías da creatividade innata.

Investigación e creación na obra de arte

Desenvolvemento de mecanismos de produción de ideas, conceptos, de descubrimentos novos, orixinais e útiles.
Estudo da inventiva e a súa relación coa didáctica das artes.
Estudo de criterios para examinar cando unha obra é creativa.
Optimización dos procesos creativos, estudo da calidade da obra respecto á novidade que ofrece.
Investigación, creación e innovación.
As técnicas para o desenvolvemento da orixinalidade na obra de arte: principio de adaptabilidade e posibilidades de realización concreta.
Traballo de produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos.
Estudo da inventiva e didáctica nas Artes.
Estudo de criterios para examinar cando unha obra é creativa.
Optimización dos procesos creativos, estudo da calidade da obra respecto á novidade que ofrece. Investigación, creación e innovación.
A creatividade dende unha perspectiva cultural e social.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	15	30	45
Traballo tutelado	12	32	44
Prácticas externas	1	2	3
Estudo previo	1	1	2
Lección maxistral	16	16	32
Traballo	5	5	10
Observación sistemática	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	Elaboración artística didáctica no taller para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación construtiva. Interpretación práctica didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico-práctico e coñecemento da técnica no estudo do taller.
Traballo tutelado	Guía de traballos de arte e saber ver no pensamento diverxente e creativo. Estudos creativos do debuxo e cor desde a didáctica tras a explicación en clase de pautas de realización. Titorización da realización nas estruturas tridimensionais e nos traballos de volume creativo. Incorporación didáctica titorizada das tecnoloxías da información e da comunicación e de todos os novos métodos informáticos aplicables na aula a este nivel.
Prácticas externas	Estímulo ao aire libre na xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas observadas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. Modelos de investigación e de creatividade intencionada nas prácticas externas. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística e a súa relación coa realidade do exterior.
Estudo previo	Utilizar a realización de esbozos e estudos previos como mellora da obra práctica persoal e de progreso da didáctica: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte e da súa transmisión ao alumnado.
Lección maxistral	Traballo didáctico e leccións maxistras acerca da produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo teórico e fundamentado da inventiva e didáctica nas Artes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Atención personalizada
Traballo tutelado	Atención personalizada
Prácticas externas	Atención personalizada
Estudo previo	Atención personalizada
Lección maxistral	Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Obradoiro	No taller de creatividade buscaremos producir ideas, desenvolver conceptos, descubrir opcións novas, orixinais, útiles e que satisfagan a os alumnos e a colectividade. Un dos principios básicos que se van a tratar de seguir é a estimulación da capacidade creativa, potenciando o seu desenvolvemento e mellora. Para promover o seu desenvolvemento utilizaremos distintas técnicas experimentais e outras máis coñecidas como os mapas mentais. Os procedementos prácticos levarán a efecto mediante a representación gráfica de ideas, temas, proxectos, etc. Trataremos de combinar palabras crave nos debuxos e establecer conexións entre aquelas, seguiremos como vén facendo nos estudos de creatividade un procedemento analóxico.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B11	C12 C29 C41 C55 C59 C63 C64	D2 D9 D16 D21
Traballo tutelado	Como principais obxectivos no taller de creatividade buscarase o acto de innovar baixo a supervisión docente, de producir obras de arte creativas desde el enxeño, a capacidade de atopar solucións orixinais e a vontade de facer modificacións e asociacións entre ideas para transformar os obxectos, dando lugar a outro novos pero sempre seguindo directrices orientativas.	10	A1 A2 A3 A4 A5		C1 C12 C25 C29 C59 C62 D20	D1 D2 D7 D13 D15 D16
Prácticas externas	O alumnado debe buscar, achar, inventar no exterior. En espazos abertos o alumnado vaise identificar co traballo nunha maior liberdade mediante a arte do descubrimento. O profesor guiarao na súa investigación dunha maneira formal. Na obra de arte realizada nas prácticas externas concretarase a estratexia e as conclusións que guían ao descubrimento.	20	A1 A2 A3 A4 A5		C12 C61	D2 D9 D17
Estudo previo	Buscamos xerar dunha forma rápida métodos de innovar de forma positiva, resolver problemas artísticos desde o descubrimento, desde un pensamento distinto, diverxente, lateral pero fundamentado. O alumno antes de acometer unha obra deberá entender os seus obxectivos, cualificalos mediante esquemas. Partirá da base de que aínda sen atopar unha solución xerará uns principios dos estudos previos dos que poida deducir algo.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B11	C34 C55	D1 D7 D15 D16
Lección maxistral	Seguiremos o procedemento de elaboración teórica docente de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e a maneira de atopar vías de solución e pautas para xerar a expresión plástica. Como principios daremos suxestións para atopar solucións, pautas e medios que finalicen coa solución. En canto as regras que imos seguir, podemos enumerar: separar os elementos cos que se van á traballar, xerar figuras esquemáticas, táboas, mapas etc.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B7	C12 C41 C61 C62 C63 C64	D5 D8 D13 D16 D20 D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que non asistisen a clase regularmente están obrigados a entregar todos os traballos pendentes ou non entregados do curso para poder superar a materia. Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Os alumnos que non superen as competencias poden facelo na convocatoria de xullo.

As datas dos exames están establecidas na Web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GARDNER, H., **Mentes creativas: unha anatomía da creatividade.**, Paidós, 1998.

DUBORGEL, Bruno., **O Debuxo do Neno. Estruturas e Símbolos.**, Paidós Ibérica S.A., 1981.

ESPIRÍU, R., **O neno e a creatividade.**, Trillas. Eduforma., 2005

FREINET, Élise., **Debuxos e Pinturas de Nenos.**, 6ª edición., Laia S.A., 1982

REYNOLD BEAN., **Como desenvolver a creatividade nos nenos**, Debate, 1993

Bibliografía Complementaria

GILBER, Michel, **O Ensino do Debuxo na Escola Primaria e Secundaria**, Paidós, 1974

TRILLO TORIJA, M., **Iniciación ao Debuxo na Escola**, Afrodísio Aguado S.A., 1964

WIDLOCHER, D., **Os Debuxos dos Nenos**, Herder, 1980

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Didáctica da expresión plástica e visual/O05G110V01502
